

**«Жамбыл облысы әкімдігінің білім басқармасы Мойынқұм ауданының
білім бөлімінің «Балдәурен» бөбекжай-бақшасы» МКҚК**

«Тұмаудың алдын алу»

Медбике: Бульдешова З

2025-2026 оқу жылы

Тұмаудың алдын алу

Тұмау — жедел маусымдық вирустық ауру. Вирустар 3 түрге бөлінеді: А, В және С, әрқайсысының өз штамдары бар, бұл вирустың антигендік құрылымын жыл сайын өзгертуге мүмкіндік береді. Ауру оның күтпегендігімен қауіпті.

Маусымдық індеттер жыл сайын күзгі-қысқы кезеңде пайда болады. Инфекцияның негізгі көзі науқас адам болып табылады, инфекцияның таралу жолы ауа-тамшылы. Адамдардың тұмау вирустарына бейімділігі абсолютті. Эпидемиялық өршу кезіндегі сырқаттанушылықтың ең жоғары көрсеткіштері балалар арасында.

Тұмаудың алғашқы белгілері

Тұмау клиникалық белгілердің өте жылдам дамуымен сипатталады. Дене температурасы максималды мәндерге жетеді (39°C – 40°C) қазірдің өзінде алғашқы 12-24 сағатта. Бас ауруы пайда болады, ол негізінен фронтотемпоральды аймақта локализацияланған, көз алмасының қозғалысы кезінде ауырсыну, фотофобия, бұлшықеттер мен буындардағы ауырсыну, жиі жүрек айнуы немесе құсу пайда болады, қан қысымы төмендеуі мүмкін. Тұмаудың типтік түрі - төс сүйегі, отит, пневмония аймағында ауырсынатын жөтелмен бірге жүретін трахеиттің дамуы.

Тұмау кезіндегі жүйке жүйесінің зақымдануы вирустың уытты әсерімен байланысты, бұл серозды менингит пен менингоэнцефалитке дейін функционалдық бұзылыстарды тудырады. Жүйке жүйесінің зақымдануы аурудың 3-5-ші күндерінде жиі дамиды: қатты бас ауруы, құсу, құрысулар, сананың өзгеруі пайда болады.

Тұмауға қарсы вакцинация

Бұл тұмаумен күресудің ең тиімді шарасы. Вакцинация ауру мен асқину қаупін азайтады, Заманауи вакциналар инактивацияланады, суббірліктерде "тірі" вирус жоқ және ең қауіпсіз және ең тиімдісі болып табылады.

Вакцина адам ағзасында тұмау вирусына қарсы антиденелердің түзілуін ынталандырады. Тұмауға қарсы вакциналардың барлық спектрі Ресейде тіркеуден өткен және қолдануға рұқсат етілген.

Тұмауға қарсы вакциналар қауіпсіз және тұмаудың алдын алу және асқинулардың дамуы тұрғысынан жоғары тиімділікке ие. Вакцинация тұмаумен сырқаттанушылықты орта есеппен 2 есе азайтады, вакцинацияланған адамдарда

ауырған жағдайда ол жеңілірек өтеді және асқынулардың дамуына әкелмейді. Вакцинация алдында әрбір егілген адамды медициналық қызметкер тексереді.

Денсаулық сақтау саласындағы басым ұлттық жоба аясында балаларды иммундау үшін қалаға "Гриппол плюс" және "Гриппол" вакциналары алынды. Балаларды иммундау мектептерде, балабақшаларда және емханаларда жүргізіледі, вакцинациялау компаниясы жүргізген уақыт ішінде вакцинаны енгізуге бірде-бір ерекше реакция тіркелмеген.

Өткен маусымдағы тұмауға қарсы вакцинаны қолдануға жол берілмейді.

Тұмауға қарсы екпе алудың ең жақсы уақыты қашан?

Қыркүйектен желтоқсанға дейін. Эпидемия кезіндегі вакцинация да қауіпсіз және тиімді, дегенмен иммунитеттің дамуы кезеңінде (вакцинациядан кейін 7-15 күн өткен соң) профилактиканы басқа әдістермен жүргізу қажет. Ең алдымен, әлсіреген балаларды вакцинациялау керек, өйткені олар өздерінде, әдетте, ауыр түрдегі инфекцияларға ең сезімтал.

Балабақшада ЖРВИ мен тұмаудың алдын алу

1-5 жас аралығындағы балалар әсіресе жиі ауырады, бұл аналық иммунитеттің жоғалуымен және өзінің толық қалыптаспауымен түсіндіріледі³. Егер сіздің балаңыз балабақшаға баратын болса, онда ЖРВИ эпизодтары оның келуінің бірінші жылында орта есеппен 8 рет, екіншісінде 6 ретке дейін және үшіншісінде 4 ретке дейін болуы мүмкін екенін біліңіз³. 3 жасқа дейінгі балаларда суық тию, әсіресе тұмауды болжау мүмкін емес³. Мұндай жағдайларда өзін-өзі емдеуге жол берілмейді, мамандардың көмегіне жүгіну қажет².

Жіті респираторлық вирустық аурулардың ықтимал жағдайларының санын азайту үшін:

- түсіндіріңіз балаларға қол жуудың маңыздылығы¹ неліктен мұрынға, ауызға және көзге жиі қол тигізбеу керектігін айтыңыз²;
- бағалаңыз, балабақшада қалай сақталады ұйқы және сергектік режимі, балаларды немен тамақтандырады және тәрбиешілер таза ауада серуендеуді қаншалықты жиі ұйымдастырады⁴.

Бір уақытта бірнеше бала жұқтырған топта вирустық инфекцияның ошағы қалыптасып үлгергенін есте сақтаңыз. Балаңыз балабақшаға қайта бармас бұрын, дымқыл тазалау және желдету арқылы дезинфекциялау шаралары жүргізілгеніне көз жеткізіңіз. Барлығы дерлік зарарсыздандырылады: ыдыс-аяқ, сүлгілер, балалар ойыншықтары, беттер, заттар, санитарлық жабдықтар және ауа⁴.

Тұмау мен ЖРВИ өршуі кезінде күнделікті таңертеңгі тексеруде аурудың ең аз белгілері болса да балаларды топқа қабылдауға болмайтынын есте сақтаңыз³.

Суықтың алдын алудағы маңызды қадам оның ең көп тараған себебі вируспен күресу болып табылады.

Балалар орта есеппен ересектерге қарағанда тұмау мен ЖРВИ-мен жиі ауырады, бірақ бұл суық тиюдің алдын алу мүмкін емес дегенді білдірмейді². Осы мақсатта пайдалануға болады Анаферон[®] балалар⁹. Препарат вирустарға қарсы әсер етеді, олардың зақымдалған тіндердегі концентрациясын төмендетеді және иммундық жасушалардың функционалдық белсенділігін арттыру және антиденелердің (секреторлық иммуноглобулин А) түзілуіне ықпал ету арқылы иммунитетті ынталандырады.⁹. Анаферон[®] балаларға арналған резорбцияға арналған таблетка түрінде 1 айдан 18 жасқа дейінгі балаларда қолдануға болады⁹. Суық мезгілде препаратты профилактикалық агент ретінде 3 айға дейін қолдануға болады⁹.

Естеріңізге сала кетейік, екпеден бас тарту арқылы сіз балаңыздың денсаулығы мен өміріне қауіп төндіресіз. Сау болыңыздар!

ТҰМАУДЫҢ БЕЛГІЛЕРІ, ЕМДЕУ ЖӘНЕ АЛДЫН АЛУ

АУРУДЫ ҚАЛАЙ АНЫҚТАУҒА БОЛАДЫ ЖӘНЕ АЛГАШҚЫ БЕЛГІЛЕРДІ ПАЙҚАЛУҒАНДА НӘСІСТЕУ КЕРЕК

ВАКЦИНАЦИЯ

ТҰМАУДАН ҚОРҒАНУДЫҢ ЕҢ СЕНІМДІ ЖӘНЕ ТИІМДІ ТӘСІЛІ

АЛДЫН АЛУ

- ЖОҒАРЫНДАҒЫ ВАКЦИНАЛАРДЫҢ АНЫҚТАЛҒАН ЖҰМЫСЫН ТҮСІНДІРГЕН АННОТАЦИЯ АДАМДАРДЫҢ АУРУДЫ АНЫҚТАУ
- САЛДЫҚТЫҢ ОҢИР САТЫН УСТАНЫҒАНЫ ЖӘНЕ
- УҒЫМ
- САЛДЫҚТЫ ТЫРАСТАТУ, БӘНЕ ДЕНСЕНДІГІ
- СЫЗДЫҢ АУРУДЫҢ АНЫҚТАЛУ
- С ДӘРДІШТЕРДІ ПАЙДАЛАНУ

АУЫРҒАН АДАМҒА

- БАСҚА АДАМДАРДЫҢ АУЫРҒАН ҚАЛҒАН АДАМДАРДЫҢ БІЛІМІН
- ТИІМДІЛІК АРЫ ЖОҒАРЫНДАҒЫ
- ЖҰМУ АДАМДЫҢ БІЛІМДІЛІК АРЫ ЖӘНЕ ИДЕНДІЛІК АРЫ
- БІЛІМ, ДӘРДІШТЕРДІ ПАЙДАЛАНУ СЫЗДЫҢ АУРУДЫҢ АНЫҚТАЛУ
- ЖҰМУ АДАМ АДАМДЫҢ АУРУДЫҢ АНЫҚТАЛУ
- ЖҰМУ АДАМДЫҢ АУРУДЫҢ АНЫҚТАЛУ

БЕЛГІЛЕРІ

- ДЕНЕ ҚЫЗУЫ 38-39-ҒА ДЕРІН
- ЖӨТЕЛУ
- БАС АУРУЫ
- БАС АУРУЫ
- БАС АУРУЫ

ЕМДЕЛУ

БІЛІМ СЫЗДЫҢ АУРУДЫҢ АНЫҚТАЛУ

- БІЛІМ СЫЗДЫҢ АУРУДЫҢ АНЫҚТАЛУ
- БІЛІМ СЫЗДЫҢ АУРУДЫҢ АНЫҚТАЛУ
- БІЛІМ СЫЗДЫҢ АУРУДЫҢ АНЫҚТАЛУ
- БІЛІМ СЫЗДЫҢ АУРУДЫҢ АНЫҚТАЛУ
- БІЛІМ СЫЗДЫҢ АУРУДЫҢ АНЫҚТАЛУ
- БІЛІМ СЫЗДЫҢ АУРУДЫҢ АНЫҚТАЛУ

БІЛІМ СЫЗДЫҢ АУРУДЫҢ АНЫҚТАЛУ

БІЛІМ СЫЗДЫҢ АУРУДЫҢ АНЫҚТАЛУ

Саулық сақтықта!

DIGITAL
QAZAQSTAN
www.qazqstan.tv

ЖРВИ МЕН ТҰМАУДЫҢ АЛДЫН АЛУ

АУРУДЫҢ БЕЛГІЛЕРІ:

- БАС АУРУЫ
- ДЕНЕ ҚЫЗУЫНЫҢ КӨТЕРІЛУІ
- ЖӨТЕЛУ
- ҚАЛТЫРАУ

ИММУНОТРОПИЯЛЫҚ ПРЕПАРАТТАР ДӘРУМЕНДЕР, ИММУНОМОДУЛЯТОРЛАР АҒЗАДАҒЫ ИММУНИТЕТТІ КӨТЕРЕДІ. ОЛАРДЫ НҰСҚАУЛЫҒЫ БОЙЫНША ҚАБЫЛДАУ КЕРЕК.

ҚАЛАЙ ҚОРҒАНАМЫЗ?

ТҰМАУДАН ҚОРҒАНУДЫҢ ЕҢ ТИІМДІ ТӘСІЛІ - ВАКЦИНАЦИЯ

ЖЕКЕ ГИГИЕНАНЫ САҚТАУ

ЖЕКЕ ҚОРҒАНЫС ЗАТТАРЫН ПАЙДАЛАНУ

ДҰРЫС ТАМАҚТАНУ

ҰЙҚЫ МЕН ДЕМАЛЫС РЕЖИМІН САҚТАУ

f i t v qazqstan.tv